ལོ་རྡོ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

LRZTP 9
Revision Guide
Module 2: Lessons 11-18

Postpositions

...Remember that... Postpositions come *after* the noun they belong to. Mostly they are followed by a ལ་དོན་ and, correctly speaking, they are connected to the noun with a འབྲེལ་སྒྲ་ (connective particle). For example:

དགོན་པ**འི་མདུན་ལ་**ཟ་ཁང་ཅིག་ཡོད་རེད།	There's a restaurant **in front of** the monastery.
དེབ་ཅོག་ཙེ**འི་སྟེང་ལ་**བཞག་རོགས་གནང་།	Please put the book **on** the table!
གླིང་ག**འི་དཀྱིལ་ལ་**མཚོ་ཆུང་ཆུང་ཅིག་ཡོད་རེད།	There's a small lake **in the middle of** the park.

Verbalizers

...Remember that... verbalizers are syllables which make a noun into a *verb*. The most important ones are: **བྱེད་པ་, རྒྱག་པ་, གཏོང་བ་, བཟོ་བ་** and **ཤོར་བ་**. Depending on the noun they are combined with, their translation may vary. The last one ཤོར་བ་ is involitional and needs to be conjugated accordingly. If there is a མང་པོ་, etc., it is placed *between* the noun and the verbalizer. For example:

དེང་སང་ང་ལས་ཀ་མང་པོ་**བྱེད་**ཀྱི་མེད།	These days I don't work much (I don't work a lot).
ཁ་ས་སྐོར་ར་ག་ཚོད་**བརྒྱབ་**པ་ཡིན།	How many *koras* did you do yesterday?
སང་ཉིན་ཁྱེད་རང་ལ་ཁ་པར་**བཏང་**གི་ཡིན།	I'll give you a call tomorrow.
ངའི་ཨ་མ་ལགས་ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་**བཟོ་**གི་ཡོད་རེད།	My mother prepares delicious food.
ང་བུ་རྫིག་པོ་དེ་ལ་སེམས་པ་**ཤོར་**སོང་།	I fell in love with that handsome guy.

Secondary verbs

...Remember that... The five important ones are: **དགོས་པ་** (to have to), **འདོད་པ་** (to want), **ཐུབ་པ་** (to be able to) **ཤེས་པ་** (to know) & **མྱོང་བ་** (to have done x).

Although they are *generally* used after a volitional verb in the present tense, both དགོས་པ་ and ཤེས་པ་ can also function as a full verb. To get the conjugation right, it is better to perceive secondary verbs as involitional. དགོས་པ་ and འདོད་པ་ share the same conjugation, and so do ཐུབ་པ་ and ཤེས་པ་. མྱོང་བ་ is only conjugated in the present perfect - referring of course to the past. For example:

©2023 LRZTP

ལོ་ཙྰ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

Future

སང་ཉིན་ང་གསུང་ཆོས་ལ་འགྲོ་**ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།** གང་ཡིན་ཟེར་ན་ང་དེ་རིང་ན་གི་འདུག
I **won't be able** to go to the *dharma* talk tomorrow because I'm ill today.

གྲོད་ཁོག་ན་ན་ཨེམ་ཆིའི་རྩ་ལ་འགྲོ་**དགོས་རེད།** If one has a stomachache, one **will have to** go to the doctor.

སྦྱོང་བརྡར་མང་པོ་བྱས་ན་མ་འོངས་པར་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་ཡག་པོ་**ཤེས་ཀྱི་རེད།**
If one practices a lot, in the future one **will know** spoken and written Tibetan well.

Present

ཁྱེད་རང་དཔེ་ཆ་འདི་ཀློག་**ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གས།** ཁྱེད་རང་དཔེ་ཆ་ཀློག་**ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པས།**
(Right now) **Are you able to** you read this *pecha*? (Generally) **Are you able** to read *pechas*?

ང་བོད་ཇ་འཐུང་**འདོད་ཡོད།** ཇ་མངར་མོ་འཐུང་**འདོད་མེད།** **I'd like** to drink Tibetan tea. I **don't want** to drink sweet tea.

ཁོང་ཚོ་སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་**དགོས་(ཀྱི་)ཡོད་རེད།** ཁབ་རྒྱག་**དགོས་(ཀྱི་)འདུག**
They **need to** go to the hospital. They **have to** get an injection.

ང་བལ་ཡུལ་ལ་འགྲོ་**མྱོང་མེད།** / འགྲོ་**མ་མྱོང་།** ཡིན་ནའི་ངའི་གྲོགས་མོ་ཕེབས་**མྱོང་ཡོད་རེད།**
I **have never** been (lit. gone) to Nepal. But my friend **has been** (gone).

ཁྱེད་རང་(གིས་)མོ་ཊ་བཏང་**ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས།**
Do you **know** how to drive?

Past

ཁ་སང་ང་ཟ་ཁང་ལ་འགྲོ་**འདོད་མ་བྱུང་།** ནང་ལ་འཐེན་ཐུག་བཟོ་/སྐོལ་**འདོད་བྱུང་།**
Yesterday **I didn't want** to go to a restaurant. I **wanted** to make *thenthuk* at home.

ཁོང་ཁ་སང་བོད་པའི་ཨེམ་ཆི་བསྟེན་**དགོས་བྱུང་སོང་།** / **བྱུང་པ་རེད།**
He/she **had to** see a Tibetan doctor yesterday.

ཁ་སང་ངས་ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་**ཐུབ་མ་བྱུང་།** / **མ་སོང་།** དགོངས་དག I **was unable** to help you yesterday, sorry!

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

Only

...Remember that... There are three ways of saying 'only' in Tibetan: using **གཅིག་པུ་, ལས་, མ་གཏོགས་** The first one literally means 'alone' and the verb is not negated. With ལས་ and མ་གཏོགས་ the verb is negated since they mean: ལས་མང་བ་ or: 'apart from'.

ངའི་ཅོ་ཅོ་གཅིག་**གཅིག་པུ་ནང་ལ་བསྡད་**ཡོད།	**Only** my big brother is at home.
ཁོང་ལ་སྒོར་མོ་ཉི་ཤུ་**ལས་**ཡོད་**མ་**རེད།	He/she has **only** 20 *rupees*.
ཁོང་ཟླ་བ་བཞི་**མ་གཏོགས་**བཞུགས་ཀྱི་མ་རེད།	She/he will **only** stay four months.

When using མ་གཏོགས་ you can end your sentence with a positive verb. Then the meaning will be literally "apart from, except", for example:

བུ་མོ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཕྲུ་གུ་ཚང་མས་གཞས་བཏང་སོང་། All children sang the song, except for one girl.

Conditional

...Remember that... Only verbs in past tense and auxiliaries pertaining to **བདག** (ཡིན་མིན་ཡོད་མེད་) can be placed before ན་. It is also possible (and common) to put the verb without auxiliary before ན་. The second part of the sentence can be in any tense and mode, present, future, imperative, etc. Sometimes, we place a གལ་སྲིད་ at the beginning of the sentence (གལ་ཏེ་ in literary language). For example:

With the verb 'to have' and 'to be' ཡོད་ན་/མེད་ན་/ཡིན་ན་/མིན་ན་

བློ་བཟང་ལ་དུས་ཚོད་**ཡོད་ན་ང་**ཁོང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན། (Second part: future)
If Lobsang has time, I will go to his house.

གལ་སྲིད་བློ་བཟང་ལ་དུས་ཚོད་**མེད་ན་**ཁོང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་མེད། (Second part: present, habitual)
If Lobsang does not have time, I do not go to his place.

བློ་བཟང་ལ་དུས་ཚོད་**ཡོད་ན་**ཁོང་གི་ནང་ལ་ཕེབས་རོགས་གནང་། (Second part: polite request)
If Lobsang has time, please go (come) to his house!

ཁོང་ལུང་པ་ཨ་རི་ནས་**ཡིན་ན་**རྒྱ་སྐད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། (Second part: auxiliary of probability)
If she/he is from America, she/he probably does not know Chinese.

ཚེ་རིང་དགེ་རྒན་**མིན་ན་**ཁོང་ལ་སྐད་ཆ་མ་འདྲི་ཡག་པན་ཐོགས་ཡོད་མ་རེད། (Second part: nominalizer)
If Tsering is not a teacher, there is no use in asking him questions.

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

Future (the future construction is rather rare and most Tibetans would use Present Tense here)

བཀྲ་ཤིས་ནང་ལ་བཞུགས་**ཡག་ཡིན་ན་**ང་ཡང་ཁོང་མཉམ་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡིན། If Tashi (will) stays at home, I'll stay with him.

གལ་སྲིད་བསོད་ནམས་གནས་མཇལ་ལ་འགྲོ་**ཡག་མིན་ན་**ང་ཡང་འགྲོ་གི་མིན།
If Sonam (will) not go on pilgrimage, I won't go either.

Present **དུས་ད་ལྟ་བ།**

སྨན་**བཟས་ན་**ན་ཚ་དྲག་གི་རེད། (or: སྨན་ཟ་གི་ཡོད་ན་)
If one takes the medicine, one will recover from the disease. (Second part: future)

ཆང་ཨ་རག་**མ་བཏུང་ན་**ཡག་ག་ཡོད་རེད། (or: འཐུང་གི་མེད་ན་)
It is better if one does not drink *chang* and alcohol. (Second part: comparison)

གློག་བརྙན་མང་པོ་**བལྟས་ན་**མིག་ན་གི་རེད།
If you watch lots of movies your eyes will hurt. (Second part: future)

ཨེམ་ཆི་མ་**བསྟེན་ན་**ན་ཚ་དྲག་ཡག་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད།
If you don't see a doctor, it will be difficult to recover from the disease. (Second part: nominalizer)

Secondary verbs

ཁྱེད་རང་ཁང་པ་འདི་གླ་**འདོད་ཡོད་ན་**ངས་ཁང་གླ་བཏང་གི་ཡིན།
If you wish to rent this room, I will give it for rent.

ཁོང་རླུང་འཕྲིན་གསར་པ་ཉོ་**དགོས་ཡོད་ན་**ང་ཁོང་ཁྲོམ་ལ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡིན།
If he needs to buy a new radio, I will take him to the market.

ཨ་མ་ལགས་ཁྱེད་རང་ཞ་ལ་(ས་འཕིལ་)གཙང་མ་བཟོ་**མ་ཐུབ་ན་**ངས་རོགས་པ་བྱེད་ཆོག
Ma'am, if you cannot clean the floor, I will help you.

Past possible

གལ་སྲིད་ཁོང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་**བྱས་ཡོད་ན་**ཡིག་ཚད་ཚང་མ་ཡག་པོ་གཏོང་གི་རེད།
If they have studied well, they will pass all the exams. (Second part: future)

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

Past unreal

གལ་སྲིད་ངའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཉོ་ཆ་**བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་**ང་ཚོ་ཟ་ཁང་ལ་**ཕྱིན་ཡོད་མ་རེད།**
If my mother had done shopping, we wouldn't have gone to the restaurant.

གྲྭ་པ་དེ་ཚོ་ལ་ཁ་པར་**ཡོད་པ་ཡིན་ན་**ཁོང་ཚོ་ལམ་ཀ་**ནོར་ཡོད་མ་རེད།**
If those monks had had mobiles, they wouldn't have lost their way.

Because **བྱ་ཚིག་ + ཙང་**

...Remember that... Just like with ན་ and ན་ཡང་, only auxiliaries pertaining to **བདག** (ཡིན་མིན་ཡོད་མེད་) precede ཙང་. (Never say རེད་ཙང་''' or འདུག་ཙང་'''.) It can also be attached to an auxiliary or directly to the verb. The second part can be in any tense or mode. For example:

Verbs 'to have' and 'to be'

སྤེན་པ་ལགས་ལ་དུས་ཚོད་**མེད་ཙང་ང་**ཁོང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་མིན། (Second part: future)
Since Penpa-la does not have time I won't go to his house.

སྤེན་པ་ལགས་ལ་དུས་ཚོད་**ཡོད་ཙང་ང་**ཁོང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད། (Second part: present)
Because Penpa-la has time, I (usually) go to his place.

སྤེན་པ་ལགས་ལ་དུས་ཚོད་**མེད་ཙང་**ཁོང་གི་ནང་ལ་མ་ཕེབས་རོགས་གནང་། (Second part: polite request)
As Penpa-la does not have time, please do not go to his place!

ཟླ་བ་བོད་པ་**ཡིན་ཙང་**བོད་གཞས་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་རེད། (Second part: to like)
Because Dawa is Tibetan, she/he likes Tibetan songs.

ང་ནང་པ་**ཡིན་ཙང་**སངས་རྒྱས་ལ་སྨོན་ལམ་རྒྱག་འདོད་ཡོད། (Second part: secondary verb)
Because I'm a Buddhist I want to pray to the Buddha.

Future

ལོ་རྗེས་མར་ཁོང་བལ་ཡུལ་ལ་**ཕེབས་ཡག་ཡིན་ཙང་**ད་ལྟ་ནས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག
Because (s)he will go to Nepal next year, (s)he is already making preparations.

བདུན་ཕྲག་རྗེས་མར་ང་འཛིན་གྲྭ་ལ་**འགྲོ་ཡག་མིན་ཙང་**བདུན་ཕྲག་འདིའི་རིང་ལ་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་བྱེད་དགོས་ཡོད།
Since I will not go to class next week, I need to study a lot during this week.

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

Present

བསྟན་པ་ལགས་སློབ་སྦྱོང་**བྱེད་ཀྱི་མེད་ཙང་**སློབ་ཚན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད།
Since Tenpa-la does not study, the lesson is hard.

ང་མངར་མོ་མང་པོ་**ཟ་གི་ཡོད་ཙང་**སོ་འཁོངས་པར་སོ་ན་གི་རེད།
Because I eat a lot of sweets, I'll have toothache in the future.

With secondary verb

ཁོང་བོད་ཆས་**གྱོན་འདོད་མེད་ཙང་**ཨ་མས་ཁོང་ལ་གཤེ་གཤེ་བཏང་གི་འདུག
Because she does not want to wear Tibetan clothes, (her) mother scolds her.

ང་གཡུ་དང་བྱུ་རུའི་རྒྱན་ཆ་**ཉོ་འདོད་ཡོད་ཙང་**བོད་པའི་ཚོང་ཁང་ལ་འགྲོ་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད།
Since I would like to buy some turquoise and coral jewellery, it might be good if I went to a Tibetan shop.

འཚེམ་མཁན་འདིས་སང་ཉིན་བར་དུ་ངའི་ཕྱུ་པ་**འཚེམ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཙང་**ང་ཁྲོམ་ནས་གཅིག་ཉོ་གི་ཡིན།
Because this tailor is not able to make my *chupa* until tomorrow, I will buy one at the market.

Past

ནད་པ་དེས་བོད་སྨན་མང་པོ་**བཟས་ཙང་**ད་ལྟ་ན་ཚ་དྲག་འདུག
Because that patient took a lot of Tibetan medicine, she/he has now recovered.
(One could also say: བཟས་པ་ཡིན་ཙང་)

ངས་ཆང་མ་**བཏུང་ཙང་**ད་ལྟ་མགོ་ན་གི་མི་འདུག
Since I did not drink *chang*, I do not have a headache now. (One could say: བཏུང་པ་མིན་ཙང་)

Secondary verbs

ཁ་སང་ང་གླིང་སྐོར་ལ་སྐོར་ར་རྒྱག་གར་**འགྲོ་མ་ཐུབ་ཙང་**དེ་རིང་སྐོར་ར་གསུམ་རྒྱག་གི་ཡིན།
Since yesterday I was unable to go to the *lingkor* to do *kora*, I will do three today.

Even though

...Remember that... Even though has the **opposite meaning to ཙང་** but has the same rules of how to attach it to the verb. For example:

བསྟན་འཛིན་ལགས་ལ་དུས་ཚོད་**ཡོད་ན་ཡང་ང་**ཁོང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་མིན།
Even though Tenzin-la has time, I will not go to his/her place.

བསྟན་འཛིན་ལགས་ལ་དུས་ཚོད་**མེད་ན་ཡང་**ཁོང་གི་ནང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད།
Even though Tenzin-la does not have time I go to his/her place.

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

ང་ལུང་པ་ Swiss ནས་**ཡིན་ན་ཡང་**མཚམས་མཚམས་ལ་ང་འཛིན་གྲྭ་ལ་ཕྱིས་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག
Even though I'm from Switzerland, sometimes I'm late for class.

དེ་རིང་ཆར་པ་བཏང་**ནའི་ང་**གནས་མཇལ་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡོད།
Even though it is raining today, I would like to go on a pilgrimage.

ངས་ཁ་ལག་མང་པོ་**མ་བཟས་ནའི་**གྲོད་ཁོག་རྒྱགས་འདུག
Even though I have not eaten a lot of food, I feel full.

ཁོང་ཚོ་བོད་ཆས་**གྱོན་འདོད་ཡོད་ན་ཡང་**ཁོང་ཚོ་ཕྱུ་པ་མེད་ཙང་ཐབས་ཤེས་ཡོད་མ་རེད།
Even though they wish to wear Tibetan clothing, there's no way (they can do it) since they do not have a *chupa*.

ང་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་ཐེངས་གཉིས་**འགྲོ་མྱོང་ཡོད་ནའི་**ཡང་བསྐྱར་འགྲོ་སྙིང་འདོད་ཀྱི་འདུག
Even though I have been to Bodhgaya a couple of times, I really want to go again.

བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་མི་མང་པོས་གཅིག་**ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་**ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཟེ་ལབ་ཡག་གི་གོམས་གཤིས་ཡོད་རེད།
According to Tibetan tradition, many people have the habit of saying: "I do not know…" even when they know.

Auxiliaries of probability

...Remember that... There are four: ས་རེད།, པ་འདྲ།, འགྲོ་ & གི་རེད། Only the conjugations pertaining to བདག can be used with the auxiliaries of probability. Both ས་རེད། and པ་འདྲ། are used when there is a certain *evidence* for your assumption. For example:

With the verb 'to have' and 'to be'

རྣམ་གྲོལ་ལགས་སེམས་ཅན་ལ་དགའ་པོ་**ཡོད་ས་རེད།** གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཁོང་ཤ་མེད་རེད།
Namdrol-la probably likes animals because she is a vegetarian.

ཁོང་མ་ཆེན་**མིན་པ་འདྲ།** ཤ་སྐམ་པོ་ཞེ་དྲགས་འདུག
He does not look like a cook. (Because) he's very slim.

ཁོང་གི་ལུང་པ་ལ་ནང་མེད་མཁན་མི་མང་པོ་**མེད་འགྲོ་**
There are probably not many homeless people in his country.

ཨོ་རྒྱན་ལགས་ལ་ཁྱི་**ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།** ཡིན་ནའི་ཞི་མི་**ཡོད་ཀྱི་རེད།**
Probably Urgyen-la does not have any dogs, but she might have cats.

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

Present tense

ཉི་མ་ལགས་དབྱིན་སྐད་ཡག་པོ་ཤེས་**ཀྱི་ཡོད་ས་མ་རེད།** ཚིག་མཛོད་ལ་མང་པོ་ལྟ་གི་འདུག
Nyima-la probably does not know English very well. She looks a lot in the dictionary.

ཁོང་ཚོ་ཐུགས་སྒྲོ་ལ་ཡོང་**གི་ཡོད་པ་འདྲ།** གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་ཡག་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་རེད།
Seems like they are coming to the party because they love dancing.

སྐལ་བཟང་ལགས་དེང་སང་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་**ཀྱི་ཡོད་འགྲོ།**
Kelsang-la probably works a lot these days.

ངའི་གྲོགས་པོ་མོ་ཊའི་ནང་ལ་ཕེབས་**ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད།**
My friend is maybe coming by car.

Secondary verbs

ཁྱེད་རང་སྨན་ཁང་ལ་འགྲོ་**དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་མ་རེད།**
It seems like you do not need to go to the hospital.

ཁོང་གླིང་ག་བཏང་གར་**འགྲོ་འདོད་ཡོད་པ་འདྲ།**
Looks like she wants to go and have a picnic.

ཁོང་ཚོ་བལ་ཡུལ་ལ་ཕེབས་**མྱོང་ཡོད་འགྲོ།**
They have probably been to Nepal.

For yourself, you only use the auxiliaries of probability with unintentional verbs, or secondary verbs. Other than that, just use **གཅིག་བྱས་ན་** :

ང་སང་ཉིན་**གཅིག་བྱས་ན་**རི་འཛོགས་གར་འགྲོ་གི་ཡིན།
Maybe I'll go and hike tomorrow.

Reported speech

…Remember that… in Tibetan we can have two types of reported speech: direct and indirect. With direct speech we don't change anything in the speech we are reporting. In indirect speech some changes occur. Indirect speech is definitely much more common.

If the original sentence was: ང་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། I work a lot,
in direct speech it will be: ཐུབ་བསྟན་**གྱིས་**ང་**ལ་**ང་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་**ཟེར་ལབ་སོང་**།
and in indirect speech: ཐུབ་བསྟན་གྱིས་ང་ལ་**ཁོང་**ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་**ཀྱི་ཡོད་**ཟེར་ལབ་སོང་།
Thubten said: "I work a lot."
Thubten said that he worked a lot.
We can recognize the indirect speech because the person and the auxiliary verb mismatch.

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

There is a way of reporting when we don’t have the exact source. We can say: “it is said”, “they say”, “I heard that”:

ཁོང་ཨེམ་ཆི་ཡག་པོ་ཅིག་རེད་ཟ།
I hear he/she is a good doctor.

Comparison of adjectives

...Remember that... you always place a **ལས་** (compared to) next to the object of comparison. You use the comparative mode of the adjective, which is the *root* of the adjective + one letter (which depends on the suffix). The root of the adjective is: adjective without last syllable. Only exception: ཆེན་པོ་ = ཆེ. For example:

བསྟན་འཛིན་**ལས་**ཟླ་བ་བོད་ཡིག་**ཡག་ག་**ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད།
Or: ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་**ལས་**བོད་ཡིག་**ཡག་ག་**ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད།
Dawa knows Tibetan better than Tenzin.

ཁེ་ས་**ལས་**དེ་རིང་ཆར་པ་**མང་བ་/མང་ང་**གཏོང་གི་འདུག
Today it rains more than yesterday.

ཁྱི་**ལས་**རྟ་**མགྱོགས་པ་**ཡོད་རེད་པས།
Are horses faster than dogs?

ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ར་**ལས་**ལུག་**སྙིང་རྗེ་བ་**ཡོད་རེད།
In my opinion, sheep are cuter than goats.

དོམ་**ལས་**སྟག་**ཤུགས་ཆེ་བ་**ཡོད་རེད་པས།
Are tigers stronger than bears?

Superlative

...Remember that... ion order to form the superlative, you add the syllable **ཤོས་** to the root of the adjective. Often the sentence has a: **ནང་ནས་**: among, and mostly the sentence ends in: རེད། མ་རེད། For example:

སེམས་ཅན་ཚང་མའི་**ནང་ནས་**ངའི་ཞི་མི་**སྙིང་རྗེ་ཤོས་**རེད།
Among all animals, my cat is the cutest!

©2023 LRZTP

ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྦྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

སློབ་ཕྲུག་གི་ནང་ནས་ཕུར་བུ་ལགས་**གཟུགས་པོ་རིང་ཤོས**་མ་རེད། ཡིན་ནའི་ཤུགས་**ཆེ་ཤོས**་རེད།
Among the students, Phurbu la is not the tallest but the strongest.

སློབ་གྲྭའི་ནང་ནས་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སློབ་གྲྭ་དེ་**སྐྱིད་ཤོས**་རེད།
Among (all) schools LRZTP school is the most pleasant.

སྐད་རིགས་ཚང་མའི་ནང་ནས་བོད་སྐད་**དཀའ་ལས་ཁག་ཤོས**་ཡིན་ས་མ་རེད།
Tibetan is probably not the hardest among all languages.

2) Comparison of equality

...Remember that... for a comparison of equality you use the term: ནང་བཞིན་ It is similar in meaning to འདྲ་པོ་.

ང་ངའི་གྲོགས་མོ་**ནང་བཞིན་**གློག་བརྙན་མང་པོ་ལྟ་གི་མེད། or: ངའི་གྲོགས་མོ་འདྲ་པོ་…
I do not watch as many movies as my friend.

ཁོང་ང་**ནང་བཞིན་**ཉིན་མ་རྟག་པར་སྐོར་ར་རྒྱག་གི་ཡོད་རེད།
She/he does *kora* every day like me. Or: She/he - just like me - does *kora* every day.

ང་ཁྱེད་རང་**ནང་བཞིན་**ཚིག་གསར་མང་པོ་སྦྱང་ན་ཡིག་ཚད་ལས་སླ་པོ་ཡོང་གི་རེད།
If I study same amount of vocabulary like you, the exam will be easy.

སྤེན་པ་**ནང་བཞིན་**ང་ཡང་མཆོད་རྟེན་ལ་སྨོན་ལམ་མང་པོ་རྒྱག་གི་ཡོད།
Like Penpa, I also do a lot of prayers at the *stupa.*

Nominalizers

...Remember that... the three most common nominalizers are: **མཁན་, ཡག** and **ས་.** They are attached to a verb in Present tense and make it thereby into a *noun.* མཁན་ (mostly a person) is the agent of the action. ཡག makes it either into an infinitive or has a future connotation. ས་ is the place where an action happens or the recipient - it is not always literally translated. For example: འགྲོ་ས་ = path, road, ཉལ་ས་ = bed, ཇ་འཐུང་ས་ = tea shop, ཇ་ནླུག་ས་ = cup. (མཁན་ & ཡག are *also* used for future auxiliaries - but this is not the function presented here)

Some examples for མཁན།

འཛིན་གྲྭ་འདི་ལ་བོད་པའི་ལོ་གསར་ལ་ཕྱུ་པ་**གྱོན་མཁན**་སུ་སུ་རེད།

©2023 LRZTP

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

In this class, who are those/the ones who wear a *jupa* at the Tibetan New Year?

ངའི་ལུང་པ་ལ་ཧིན་དུ་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་**ཡོད་མཁན་**མང་པོ་ཡོད་མ་རེད།
There are not many (people) who are interested in Hinduism in my country.

རྒྱ་གར་ལ་དངུལ་དང་ནང་**མེད་མཁན་**མང་པོ་ཡོད་རེད།
In India there are a lot of (people) who do not have money and house.

གྲྭ་པ་དང་ཨ་ནི་ཁ་ཤས་ཤ་**མ་ཟ་མཁན་**རེད།
Some monks and nuns are vegetarian.

ཆང་ཨ་རག་**མ་འཐུང་མཁན་**ཡིན་ན་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཡག་ག་ཡོད་རེད།
It is better for health if one does not drink *chang* & alcohol. (Lit. a *chang*- not-drinker)

འཛམ་གླིང་ལ་དབྱིན་སྐད་**ཤེས་མཁན་**མང་པོ་ཞེ་དྲགས་ཡོད་རེད།
There are a lot of English speakers in the world.

A few examples for ཡག

ཁྱེད་རང་གཞས་གཏོང་**ཡག་**ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པས།
Do you like/enjoy singing? Or: Do you like to sing?

གླིང་ག་གཏོང་**ཡག་**དང་། གནས་མཇལ་ལ་འགྲོ་**ཡག་**སྐྱིད་པོ་འདུག་གས།
Is it fun to have picnic and go on pilgrimage?

རླུང་རྟ་མཐོ་པོ་ཆགས་**ཡག་**ལ་བསོད་ནམས་བསགས་དགོས་རེད།
In order to become lucky, one has to accumulate merit.

ང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་**ཡག་**མང་པོ་མེད། ཡིན་ནའི་དེབ་སྣན་པོ་ཀློག་**ཡག་**ཁ་ཤས་ཡོད། (Towards the future)
I do not have a lot of work to do. But I have some interesting books to read.

བལ་ཡུལ་ལ་གནས་རྩ་ཆེན་པོ་མཇལ་**ཡག་**མང་པོ་ཞེ་དྲགས་ཡོད་རེད། (Towards the future)
There are a lot of sacred sites to visit/to be visited in Nepal.

And some ས་ examples

ཚེས་པ་བཅོ་ལྔ་(ལ་) མཆོད་རྟེན་ལ་སྐོར་ར་**རྒྱག་ས་**མི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་དད་པ་ཆེན་པོ་མང་པོ་འདུག
There is no place/space to do *kora* on the full moon days at the *stupa* because there are a lot of faithful people.

ཁྱེད་རང་གི་བསྡད་**ས་**སློབ་གྲྭ་ནས་ཐག་རིང་པོ་ཡོད་རེད་པས།
Is your place (lit. place to live) far from the school?

©2023 LRZTP

ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྦྱུར་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་དགུ་པ།

ང་མཉམ་དུ་ཇ་**འཐུང་ས་**ལ་ཤོག

Come to the *chai* shop with me!

འདི་ནས་ཁྲོམ་ལ་**འགྲོ་ས་**ཡོད་རེད་པས།

Is there a path/road (lit. place to go) from here to the market?

དགོན་པ་འདི་ལ་མཆོད་མེ་**ཕུལ་ས་**དང་། ཞལ་འདེབས་**ཕུལ་ས་**ག་པར་ཡོད་རེད།

Where is the place to offer butter lamps and make donations in this monastery?

ང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་**སའི་སློབ་གྲྭ་**འདི་སྐྱིད་པོ་ཞེ་དྲགས་འདུག

The school where we study is really nice!

©2023 LRZTP